

Mot en läsande verksamhetskultur i grundskolan

Principer för en läsande verksamhetskultur

Skolan har ett planmässigt läsfrämjande arbete

Skolan har ett eget En läsande skola-team samt en läskunnighetsplan för att utveckla verksamheten. Lärarna deltar i fortbildning på temat läskunnighet och samarbetar ämnesövergripande för att främja multilitteracitet.

Skolan synliggör läsning

Skolan har som mål att skapa inspirerande läsmiljöer där eleverna även kan läsa under rasterna. Böcker finns inom räckhåll för eleverna. Digitala plattformar tas i beaktande. Elevarbeten och affischer som inspirerar till läsning syns på väggarna eller på informationsskärmar. En trivsamt omgivning stöder en positiv bild av läsning. Läraren är själv en inspirerande förebild: hen läser högt under lektionerna, delar sina läsupplevelser med eleverna och pratar om läsningens betydelse.

Skolan ordnar temadagar och inspirerar till läsning

Eleverna inspireras till läsning på flera olika sätt. Gemensamma aktiviteter eller upplevelsebaserade metoder motiverar eleverna. Skolan ordnar författarbesök och klubbverksamhet som har med läsning att göra. Skolan deltar i olika nationella kampanjer, såsom Läslov, Läsveckan, Mediekunskapsveckan och Ordkonstveckan.

Skolan har regelbundna läsrutiner

Skolan ger tid för läsning och för diskussioner om läsning och eleverna får öva sig på att koncentrera sig på att läsa. Förutom regelbundna lässtunder och läsdagar där hela skolan deltar ges också läsning i hemläxa. Även i de övre årskurserna behövs tydliga rutiner för regelbunden läsning. En språkmedveten undervisning i olika läroämnen stöder läskunnigheten.

Skolan samarbetar med biblioteket

Skolan har en person som är ansvarig för biblioteks-samarbetet och en samarbetsplan med det lokala biblioteket. Böcker beställs för elevernas bruk och skolan utnyttjar bibliotekens tjänster, såsom boktips eller författarbesök. Det är också möjligt att hålla lässtunder, evenemang eller temadagar på biblioteket. Flerspråkiga bibliotekets och Tillgänglighetsbiblioteket Celas tjänster används.

Skolan skapar läsglädje för alla

Skolan beaktar att läsning kan ske på många olika sätt. Eleverna ges möjlighet att läsa böcker på olika språk eller lättläst text. Facklitteratur och olika sorters texter ur media uppmärksammas vid sidan av skönlitteratur. Bilderböcker, lättlästa böcker eller böcker utan text (s.k. *silent books*) erbjuds också. Även ljudböcker används.

Skolan inkluderar hemmen och det omgivande samhället i det läsfrämjande arbetet

Hemmen behöver stöd och vägledning för att främja läskunnighet. Vårdnadshavarna uppmuntras till samarbete kring främjande av läskunnighet, till exempel under en föräldrakväll med läskunnighet som tema. Tydliga anvisningar ges: även elever i de övre årskurserna kan ha ett läspass eller läsuppgifter som ska undertecknas av en förälder. Vårdnadshavarna uppmuntras att använda bibliotekets tjänster. Elevkåren eller aktörer inom fritidsverksamhet i området kan engageras i det läsfrämjande arbetet.

Tips

från åk 1 till åk 9

Temadagar

- ☒ En "Hela skolan läser"-dag
- ☒ En temadag för skrämmande böcker/skräckböcker
- ☒ En "Läs för ett husdjur eller ett gosedjur"-dag
- ☒ Ett läsevenemang under Alla hjärtans dag
- ☒ En Mumin-dag eller Harry Potter-dag (eller någon annan fiktiv karaktär)
- ☒ En temadag om rörelse och läsning
- ☒ En temadag om böcker på olika språk

Läsmiljöer

- ☒ Gör en bokutflykt i närområdet
- ☒ Arrangera bokorientering på skolgården
- ☒ Bygg läskojar (ta i beaktande belysning och musik)
- ☒ Beakta virtuella läsmiljöer
- ☒ Skapa läshörnor i skolans gemensamma utrymmen
- ☒ Ha bokhyllor och böcker inom räckhåll för eleverna

Läsrutiner

- ☒ Ha regelbundna lässtunder
- ☒ Varje elev har en pulpetbok/ryggsäcksbok
- ☒ Ordna minutläsning varje dag eller turvis med ett par
- ☒ Ha läsraster/varje elev har en bok som hen kan läsa under raster
- ☒ Börja eller sluta dagen med högläsning ur klassens gemensamma bok

Gemensam läsning

- ☒ Utse klassens/skolans bokslukare
- ☒ Ha parläsning
- ☒ Ordna bokcirklar
- ☒ Ordna tävlingar i klassen (till exempel läsutmaningar för olika klasser som sätts upp på väggarna, högläsningstävlingar)
- ☒ Minutläsning turvis
- ☒ Använd läsutmaningar (till exempel Helhets läsutmaningar, 300 minuters läsutmaning)
- ☒ Använd lästeater eller *shared reading* som metod
- ☒ Skapa Escape-spel i böckernas värld

Skapa själv

- ☒ Skapa egna miniböcker och ställ ut dem
- ☒ Skriv dikter och raplyrik
- ☒ Skapa ordkonst
- ☒ Gör egna boktrailers
- ☒ Skapa en ny bok utifrån en befintlig titel eller skriv en uppföljare
- ☒ Leta inspiration från eller skapa innehåll till Bookstagram/Booktok
- ☒ Gör en podcast om böcker

Ämnesövergripande idéer

- ☒ Skapa en illustrerad dikt eller berättelse
- ☒ Använd faktaböcker i olika läroämnen
- ☒ Analysera medietexter under lektioner i olika läroämnen
- ☒ Ha läskunnighet som tema för mångvetenskapliga lärområden
- ☒ Koncentrera er på läsning eller litteratur som hör till temat inom ett mångvetenskapligt lärområde
- ☒ Koncentrera er på en historisk tidsperiod och dess litteratur

#JAGLÄSER

Läs mera på www.oph.fi/sv/en-lasande-skola

Anmäl dig till programmet En läsande skola:

Sammanställd av Juli-Anna Aerila och Lotta-Sofia La Rosa.

Du hittar mera information på webben om flera av de metoder som nämns.

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN